

Kommunestyret

Protokoll

Utdrag sak årsbudsjett og økonomiplan

Møtedato: 11.12.2017

Møtested: Samfunnssalen

Møtetid: 18:00 - 21:00

Frammøte:	Parti
Jørn-Inge Frøshaug	AP
Tom Olsen	AP
Atle Haglund	FRP
Åge W. Øksnes	FRP
Christopher Wand	H
Elisabeth Klever	H
Frederik Wilhelm Lindvard Skarstein	H
Jan Egil Lyng	H
Per Christian Gornæs	H
Per R. Berger	H
Hege Fossum	KRF
Kristin F. Bjella	SP
Tore Ellingsen	SP
Morten Dåsnes	SV
Torbjørn Røberg	Uavh.

Forfall:	Parti
Kristin Victoria Jansen	AP
Liv Isabella Edvartsen Tangen	AP
Svein Solheim	AP
Cedrik Skjerven	H
Nils H. Wærstad	H
Sjur Tandberg	H
Inger Grete Narum	Mdg
Tore Solheim	Uavh.

Følgende varamedlemmer møtte	Parti
Morten Mack Berger	
Bjørn Gasmann	AP
Marius A. Jenssen	AP
Morten Heggelund	AP
Eirik Nørgaard	H
Jo Henriksen	H
Rolf Vigo Novsett	H

Fra administrasjonen møtte:	Stilling
Torger Ødegaard	Rådmann
Nina Halsne	Kommunalsjef
Marit Lorentsen	Kommunalsjef
Bente Skaane	Konst. Økonomisjef
Tjenesteledere og tillitsvalgte	

Ordfører	Møtesekretær
Per R. Berger	Marthe Hagelsteen
Annet	Det fremkom ingen merknader til innkalling, saklisten eller til protokollen fra møtet 29.10.2017.

075/17 : ÅRSBUDSJETT 2018 - ØKONOMIPLAN 2018-2021

Rådmannens innstilling:

1. Skattøret for 2018 fastsettes til den høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.
2. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2018.
3. Årsbudsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 vedtas som det fremgår av kapittel 7.2.1 budsjettskjema 1a og 1b drift. Rammene gis som netto utgiftsramme, dvs. etter fradrag av de inntekter og innbetalinger som er direkte henførbart til rammeområdet.
4. Eiendomsskatt:
 - a. Det legges opp til å videreføre eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer med laveste sats (2 promille) og bunnfradrag på kroner 400.000 i 2018.
 - b. Eiendomsskatt på næring og andre bygg innføres ikke i 2018.
 - c. Eiendomsskatten fjernes fra 2019
5. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i tråd med budsjettdokumentet kapittel 11 kommunale gebyrer.
 - a. Gebyrregulativ 2018 for oppmåling, plan og byggesaker vedtas i tråd med forslag (eget dokument)
 - b. Forslag til gebyrregulativ for vann og avløp legges frem som egen sak til Formannskapetets møte 6.12.2017
 - c. Feie og tilsynsavgift – endres til kr 350 ekskl. mva. pr pipeløp pr år
6. Hole kommune opphever kommunens tidligere vedtak om husleiereduksjon for trygde og omsorgsboliger, herved at det for 2018 likebehandles med sats på 35%.
7. Hole kommune melder seg ut av Gjøvikregionen Hadeland Ringerike reiseliv.
8. Rådmannen har fullmakt til å fordele avsetningen til lønnsoppgjøret på tjenesteområdene med kr 9.285.000 inkl. sosiale utgifter.
9. Investeringsbudsjettet vedtas med brutto investeringsutgift på kr 8.622.000 fordelt med kr 5.872.000 på ikke-rentable investeringer og kr 2.750.000 på rentable investeringer. Investeringsbudsjettet er bindende på investeringsprosjekt og planlagt finansiering.
10. For finansiering av investeringsbudsjettet for 2018 vedtas følgende låneopptak forutsatt fylkesmannens godkjenning:
 - a. Låneopptak til investeringer med inntil kr. 7.447.000.
 - b. Avdrag betales iht. ordinær nedbetalingsplan for det enkelte lån.
 - c. Serielån.

Rådmannen gis fullmakt til å velge finansieringskilde og akseptere lånevilkår jf. finansreglementet.

13.11.2017 Plan- og miljøstyret - Møtebehandling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK Plan- og miljøstyret - 041/17:

1. Skattøret for 2018 fastsettes til den høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.
2. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2018.
3. Årsbudsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 vedtas som det fremgår av kapittel 7.2.1 budsjettskjema 1a og 1b drift. Rammene gis som netto utgiftsramme, dvs. etter fradrag av de inntekter og innbetalinger som er direkte henførbart til rammeområdet.
4. Eiendomsskatt:
 - a. Det legges opp til å videreføre eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer med laveste sats (2 promille) og bunnfradrag på kroner 400.000 i 2018.
 - b. Eiendomsskatt på næring og andre bygg innføres ikke i 2018.
 - c. Eiendomsskatten fjernes fra 2019
5. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i tråd med budsjettokumentet kapittel 11 kommunale gebyrer.
 - a. Gebyrregulativ 2018 for oppmåling, plan og byggesaker vedtas i tråd med forslag (eget dokument)
 - b. Forslag til gebyrregulativ for vann og avløp legges frem som egen sak til Formannskapetets møte 6.12.2017
 - c. Feie og tilsynsavgift – endres til kr 350 ekskl. mva. pr pipeløp pr år
6. Hole kommune opphever kommunens tidligere vedtak om husleiereduksjon for trygde og omsorgsboliger, herved at det for 2018 likebehandles med sats på 35%.
7. Hole kommune melder seg ut av Gjøvikregionen Hadeland Ringerike reiseliv.
8. Rådmannen har fullmakt til å fordele avsetningen til lønnsoppjøret på tjenesteområdene med kr 9.285.000 inkl. sosiale utgifter.
9. Investeringsbudsjettet vedtas med brutto investeringsutgift på kr 8.622.000 fordelt med kr 5.872.000 på ikke-rentable investeringer og kr 2.750.000 på rentable investeringer. Investeringsbudsjettet er bindende på investeringsprosjekt og planlagt finansiering.
10. For finansiering av investeringsbudsjettet for 2018 vedtas følgende låneopptak forutsatt fylkesmannens godkjenning:
 - a. Låneopptak til investeringer med inntil kr. 7.447.000.
 - b. Avdrag betales iht. ordinær nedbetalingsplan for det enkelte lån.
 - c. Serielån.
 - d. Rådmannen gis fullmakt til å velge finansieringskilde og akseptere lånevilkår jf. finansreglementet.

14.11.2017 Levekårsutvalget - Møtebehandling:

Levekårsutvalget hadde i forkant av møtet mulighet for å sende inn spørsmål til budsjettet til administrasjonen.

De spørsmålene som hadde kommet inn ble besvart i møte av kommunalsjef Marit Lorentsen, og tjenesteleder skole, Merete Ludmann. Rådmannen innledet også saken med å trekke opp de store linjene i budsjettet, han la vekt på at de store og viktige investeringene vi står overfor krever en sunn og solid økonomi. Det er m.a.o. viktig at det netto driftsresultat som er foreslått, opprettholdes.

Morten Dåsnes kom med innspill til forbedringer i budsjettokumentet. Han mente malen i budsjettokumentet bør følges helt likt for alle tjenesteområder. Han viste til at Tiltak for funksjonshemmede har satt opp mål for de fire perspektivene, noe som er veldig bra, men han savner informasjon om konsekvensene. Han trakk også frem at målekortene har for flere områder

ikke oppdaterte tall, og det mangler ofte en sammenheng mellom det verbale og tallmaterialet.

Utvalget kom frem til at de ikke kunne ta et standpunkt til budsjettet på dette tidspunktet. De ble omforent enig om å ta budsjettinformasjonen til orientering, og de enkelte medlemmene tar informasjonen fra møtet videre til sine formannskapsrepresentanter.

VEDTAK Levekårsutvalget - 035/17:

Utvalget tok budsjettinformasjonen til orientering, og de enkelte medlemmene tar informasjonen fra møtet videre til sine formannskapsrepresentanter.

15.11.2017 Formannskapet - Møtebehandling:

Ordfører innledet med å presisere at kommunen er i ROBEK og at det derfor er begrenset hva kommunen kan gjøre innenfor rammene. Ordfører viste til at både politikere og administrasjon har deltatt i KS sitt effektiviseringsnettverk sammen med fem andre kommuner for å opparbeide kunnskap om hvilket nivå kommunen bør ligge på i de ulike tjenestene. Det viser seg at Hole bruker vesentlig mer på skole enn sammenliknbare kommuner. Det er derfor vanskelig å øke rammene vesentlig. På bakgrunn av dette er det lagt opp til et nøkternt budsjett.

Diskusjon

Frederik Skarstein (H) ba rådmannen avklare hvordan følgende innspill gitt i kommunestyrets plan- og perspektivmøte i juni har blitt hensyntatt i budsjettokumentet:

- 1. Potten til kultur- og idrettsmidler økes med 50 % fra 76 000 til 95 000 kr for å styrke det frivillige kulturlivet i kommunen*
- 2. Driftstilskuddet til kirken løftes til samme nivå som i nabokommuner (Ringerike) til 613 kr pr innbygger*
- 3. Ekstraordinært tilskudd til vedlikehold i kirkelige bygg vurderes når konsekvensen av utbedring av taket på Bønsnes kirke er kjent og mulig ekstern finansiering av dette er avklart*
- 4. Vurdere å innføre Brukerråd for pleie- og omsorgstjenester.*

Svar fra rådmannen:

Til pkt. 1: Rådmannen mente dette kunne innarbeides innenfor rådmannens budsjettforslag og at posten økes med Kr 19 000,-

Til pkt. 2 og 3: Rådmannen mente at det er tatt hensyn til dette i det fremlagte forslaget hvor fremskyndelse av kirkegårdsutvidelse er lagt inn i investeringsbudsjettet samt at vedlikeholdsplan vedtatt i 2016 videreføres.

Til pkt. 4: Rådmannen viste til kommunens eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne som ivaretar deler av denne rollen.

Forslag fra partiene

H, Krf og Frp:

Rådmannens forslag støttes med presisering av følgende verbale føringer:

- Arbeidet med effektiviseringer og mulige omorganiseringer fortsetter. Hole kommune forbereder seg på en ventet digitalisering og tilrettelegger aktivt for bredbåndutbygging i hele kommunen.
- Arbeidet med skolestrukturen fortsetter. Utbygging av Hole Ungdomsskole (HUS) iverksettes så snart som mulig. Det arbeides videre med å finne egnet tomt for ny barneskole som erstatning for skolene Vik og Røyse.
- Arbeidet med barnehagestrukturen intensiveres og det legges frem så snart som mulig en

plan med forslag til strukturendringer. Det skal vurderes konkret om private også kan overta eksisterende barnehager.

- Tjenestesektoren Kultur og Fritid fjernes som eget tjenesteområde:
 - Kirke, Frivillighet, Frivillig kulturliv og Idrett legges direkte under Rådmannen.
 - Partnerskapsavtalen med IL Høleværingen revitaliseres, og det skal vurderes nye områder for samarbeid. Oppmerksomheten til det frivillige livet i Hole kommune styrkes, og den frivillige paraplyorganisasjonen som arbeider med avbøtende tiltak FRE16 tas direkte med i samtaler og forhandlinger med FRE16
 - Kulturskolen legges under Skole. Kulturskolen er et viktig element for å skape gode oppvekstvilkår for alle barn og unge i samsvar med Opplæringslovens §13-6. En sterkere tilknytning mellom skolene og den frivillige delen av kulturlivet bør gjøre det mulig å opprettholde et godt og bredere kulturskoletilbud til en lavere kostnad.
- Hole kommune vurderer å trekke seg ut av det regionale plankontoret, og styrke egen planavdeling. Det utredes et eget og styrket plankontor ved publikumsinngangen i Herredshuset, der også FRE16 kan finne sin plass.
- Oppgraderingen av Sollihøgda Renseanlegg framskyndes for gjennomføring i 2018 i stedet for 2019.

Sv:

1. Som rådmannens forslag
2. Som rådmannens forslag
3. Årsbudsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 vedtas med disse endringer i forhold til rådmannens forslag i budsjettskjema 1a og 1b drift:
 - a) Budsjettskjema 1 a) endres under eiendomsskatt til 19,5 mill i 2018, og 13 mill hvert av årene 2019, 2020 og 2021.
 - b) Budsjettskjema 1 b) endres med følgende økte driftsrammer for 2018:

• Pleie, rehabilitering og omsorg	1,0 mill kr
• Tiltak for funksjonshemmede	
• Helse inkl KPPT	0,1 mill kr
• NAV Hole	1,0 mill kr
• Skole og SFO	3,0 mill kr
• Barnehage	0,5 mill kr
• Kultur og fritid, kirken	0,5 mill kr

Videre styrkes avsetning disposisjonsfond med 0,4 mill kr
 - c) Budsjettskjema 1 b) endres i årene 2019, 2020 og 2021 ved at «generelt effektiviseringskrav» for hver av sektorene reverseres. Eventuelle overskytende midler går til styrking av disposisjonsfondet.
4. Eiendomsskatt
 - Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer fastsettes til 3 promille og med bunnfradrag på 400.000 i 2018.
 - Eiendomsskatt på næring og andre bygg innføres ikke i 2018.
 - Eiendomsskatten videreføres med 2 promille i 2019 – 2021.
5. Som rådmannens forslag med følgende endring:

Halleie Kleivhallen barn og unge under 18 år settes til kr 0
6. ?
7. Som rådmannens forslag
8. Som rådmannens forslag
9. Som rådmannens forslag, med følgende endring:

Sollihøgda renseanlegg gjennomføres i 2018
10. Som rådmannens forslag, med følgende endring:
 - a) Låneopptak til investeringer med inntil kr 8.447.000

Tillegg – verbalforslag

11. Rådmannen bes vurdere hvordan en kan stimulere effektivisering og nyskaping, f.eks. ved at hver sektor pålegges et årlig effektiviseringskrav på eksempelvis 1 % som sektoren kan disponeres til nyskaping og utvikling.
12. Rådmannen bes legge opp til at fastsetting av sosialhjelpssatser blir en del av den politiske behandlingen av budsjettet fra neste år.

Sp:

Endre pkt. 4 c. og d. i rådmannens innstilling til:

c. Eiendomsskatten tas opp årlig til vurdering

d. Eiendomsskatten kan reduseres gradvis ved å øke bunnfradraget og fjernes helt, når dette er forsvarlig.

Votering:

H, Krf og Frp sitt forslag:

Kulepunkt 1: Formannskapet ble enige om å erstatte den første setningen med følgende ordlyd i forslaget fremmet av Sv (pkt 11): "Rådmannen bes vurdere hvordan en kan stimulere effektivisering og nyskaping."

Kulepunkt 2: Vedtatt med 5 mot 4 (Ap, Sv, Sp) stemmer

Kulepunkt 3: Vedtatt med 5 mot 4 (Ap, Sv, Sp) stemmer

Kulepunkt 4: Punktet med underpunkter ble holdt opp mot alternativt følgende alternative forslag fra Sv: "Rådmannen bes vurdere hvordan sektoren kan organiseres mest hensiktsmessig for å styrke både organisert og uorganisert kulturtilbud. Vurderingen gjøres som et ledd i pågående arbeid med kulturplan."

Forslaget fra Sv ble vedtatt med 5 mot 4 (H, krf) stemmer

Kulepunkt 5: Enstemmig vedtatt

Kulepunkt 6: Enstemmig vedtatt (konsekvens: økning på 1 mill kr. er lagt inn i punkt 9 i formannskapets innstilling)

Sv sitt forslag Endre pkt. 4 i rådmannens innstilling til:

- "Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer fastsettes til 3 promille og med bunnfradrag på 400.000 i 2018.
- Eiendomsskatt på næring og andre bygg innføres ikke i 2018.
- Eiendomsskatten videreføres med 2 promille i 2019 – 2021."

Rådmannens innstilling, pkt. 4 ble vedtatt med 8 mot 1 (Sv) stemmer

Morten Dåsnes (Sv) trakk på bakgunn av dette sitt forslag til endringer i pkt. 3 i rådmannens innstilling.

Sv sitt verbalforslag om fastsetting av sosialsatser: Enstemmig vedtatt

Sp sitt forslag Endre pkt. 4 c. og d. i rådmannens innstilling til:

"c. Eiendomsskatten tas opp årlig til vurdering

d. Eiendomsskatten kan reduseres gradvis ved å øke bunnfradraget og fjernes helt, når dette er forsvarlig. "

Rådmannens innstilling ble vedtatt med 5 mot 4 (Ap, Sp, Sv) stemmer

Sp sitt verbalforslag om kommunale innkjøp: Enstemmig vedtatt.

VEDTAK 15.11.2017 Formannskapet - 038/17:

1. Skattøret for 2018 fastsettes til den høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.
2. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2018.
3. Årsbudsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 vedtas som det fremgår av kapittel 7.2.1 budsjettskjema 1a og 1b drift. Rammene gis som netto utgiftsramme, dvs. etter fradrag av de inntekter og innbetalinger som er direkte henførbart til rammeområdet.
4. Eiendomsskatt:
 - a. Det legges opp til å videreføre eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer med laveste sats (2 promille) og bunnfradrag på kroner 400.000 i 2018.
 - b. Eiendomsskatt på næring og andre bygg innføres ikke i 2018.
 - c. Eiendomsskatten fjernes fra 2019
5. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i tråd med budsjettdokumentet kapittel 11 kommunale gebyrer.
 - a. Gebyrregulativ 2018 for oppmåling, plan og byggesaker vedtas i tråd med forslag (eget dokument)
 - b. Forslag til gebyrregulativ for vann og avløp legges frem som egen sak til Formannskapets møte 6.12.2017
 - c. Feie og tilsynsavgift – endres til kr 350 ekskl. mva. pr pipeløp pr år
6. Hole kommune opphever kommunens tidligere vedtak om husleiereduksjon for trygde og omsorgsboliger, herved at det for 2018 likebehandles med sats på 35%.
7. Hole kommune melder seg ut av Gjøvikregionen Hadeland Ringerike reiseliv.
8. Rådmannen har fullmakt til å fordele avsetningen til lønnsoppgjøret på tjenesteområdene med kr 9.285.000 inkl. sosiale utgifter.
9. Investeringsbudsjettet vedtas med brutto investeringsutgift på kr 8.622.000 fordelt med kr 5.872.000 på ikke-rentable investeringer og kr 3.750.000 på rentable investeringer. Investeringsbudsjettet er bindende på investeringsprosjekt og planlagt finansiering.
10. For finansiering av investeringsbudsjettet for 2018 vedtas følgende låneopptak forutsatt fylkesmannens godkjenning:
 - a. Låneopptak til investeringer med inntil kr. 8.447.000.
 - b. Avdrag betales iht. ordinær nedbetalingsplan for det enkelte lån.
 - c. Serielån.
 - d. Rådmannen gis fullmakt til å velge finansieringskilde og akseptere lånevilkår jf. finansreglementet.
11. Verbalvedtak:
 - a. Rådmannen bes vurdere hvordan en kan stimulere til effektivisering og nyskaping. Hole kommune forbereder seg på en ventet digitalisering og tilrettelegger aktivt for bredbåndutbygging i hele kommunen.
 - b. Arbeidet med skolestrukturen fortsetter. Utbygging av Hole Ungdomsskole (HUS) iverksettes så snart som mulig. Det arbeides videre med å finne egnet tomt for ny barneskole som erstatning for skolene Vik og Røyse.
 - c. Arbeidet med barnehagestrukturen intensiveres og det legges frem så snart som mulig en plan med forslag til strukturendringer. Det skal vurderes konkret om private også kan overta eksisterende barnehager.
 - d. Rådmannen bes vurdere hvordan sektoren kan organiseres mest hensiktsmessig for å styrke både organisert og uorganisert kulturtilbud. Vurderingen gjøres som et ledd i pågående arbeid med kulturplan.
 - e. Hole kommune vurderer å trekke seg ut av det regionale plankontoret, og styrke egen planavdeling. Det utredes et eget og styrket plankontor ved publikumsinngangen i Herredshuset, der også FRE16 kan finne sin plass.

- f. Oppgraderingen av Sollihøgda renseanlegg framskyndes for gjennomføring i 2018 i stedet for 2019.
- g. Ved alle kommunale innkjøp skal det søkes beste tilbud.
- h. Rådmannen bes legge opp til at fastsetting av sosialhjelpssatser blir en del av den politiske behandlingen av budsjettet fra neste år.

06.12.2017 Formannskapet - Møtebehandling:

Ordfører innledet saken med å si at hensikten med møtet var å ta stilling til innkomne høringsinnspill. Det er kommet inn åtte høringsinnspill i høringsperioden som er sendt til formannskapet. Det er i tillegg mottatt noen innspill tidligere i år som også er sendt ut.

Morten Dåsnes (Sv) etterspurte i sist formannskapsmøte en oversikt over konsekvenser av økningen i husleie i kommunale boliger. Administrasjonen fremla en oversikt som viste husleie i dag, konsekvenser ved 30% økning og husleie etter at særordningen avvikles. Kommunalsjef Nina Halsne informerte om ordningen skal avvikles over en treårsperiode, avhengig av når de ulike kontraktene er inngått.

Elisabeth Klever (H) ba om at det ble foretatt en konsekvensutredning av hva det vil si å melde seg ut av Gjøvikregionen Hadeland og Ringerike reiseliv.

Morten Dåsnes (Sv) ba spesielt om å se på eventuell bindingstid i vedtektene og eventuelle konsekvenser en utmelding kan ha for tilskudd fra Innovasjon Norge.

Ordfører ba om at samtlige gebyrsatser skal prisjusteres hvert år.

Ordfører foreslo at de 300 000 som reduseres i støtte til Ringerike Utvikling overføres til formannskapets disposisjonskonto. Formannskapet tilsluttet seg dette.

Ordfører ba rådmannen om å vurdere om endringer i statsbudsjettet kan ha påvirkning for de enkelte tjenesteområdene, jf. to årsverk ekstra til skole.

Formannskapet ba om tilbakemeldinger fra administrasjonen på følgende punkter før kommunestyrets møte 11.12.2017:

- Utredning av kostnad ved gratis halleie til de under 18 år (Elisabeth Klever (H)).
- Konsekvenser av indeksregulering av sosialhjelpssatser (Morten Dåsnes (Sv)).
- Konsekvenser av følgende forslag til endring av trinnene for kommunale gebyrer for hjemmehjelp (Kristin Bjella):
 - Hjemmehjelp under 2 G (Statlig bestemt) kr 200
 - Hjemmehjelp 2-3 G kr 1200
 - Hjemmehjelp 3-4 G kr 1900
 - Hjemmehjelp 4-5 G Kr 2800
 - Hjemmehjelp over 5 G kr 3500

VEDTAK 6.12.2017 Formannskapet - 047/17:

1. Skattøret for 2018 fastsettes til den høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.
2. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2018.
3. Årsbudsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 vedtas som det fremgår av kapittel 7.2.1 budsjettskjema 1a og 1b drift. Rammene gis som netto utgiftsramme, dvs. etter fradrag av de inntekter og innbetalinger som er direkte henførbart til rammeområdet.
4. Eiendomsskatt:
 - a. Det legges opp til å videreføre eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer med laveste sats (2 promille) og bunnfradrag på kroner 400.000 i 2018.
 - b. Eiendomsskatt på næring og andre bygg innføres ikke i 2018.
 - c. Eiendomsskatten fjernes fra 2019
5. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i tråd med budsjettdokumentet kapittel 11 kommunale gebyrer.
 - a. Gebyrregulativ 2018 for oppmåling, plan og byggesaker vedtas i tråd med forslag (eget dokument)
 - b. Forslag til gebyrregulativ for vann og avløp legges frem som egen sak til Formannskapets møte 6.12.2017
 - c. Feie og tilsynsavgift – endres til kr 350 ekskl. mva. pr pipeløp pr år
6. Hole kommune opphever kommunens tidligere vedtak om husleiereduksjon for trygde og omsorgsboliger, herved at det for 2018 likebehandles med sats på 35%.
7. Hole kommune melder seg ut av Gjøvikregionen Hadeland Ringerike reiseliv.
8. Rådmannen har fullmakt til å fordele avsetningen til lønnsoppgjøret på tjenesteområdene med kr 9.285.000 inkl. sosiale utgifter.
9. Investeringsbudsjettet vedtas med brutto investeringsutgift på kr 8.622.000 fordelt med kr 5.872.000 på ikke-rentable investeringer og kr 3.750.000 på rentable investeringer. Investeringsbudsjettet er bindende på investeringsprosjekt og planlagt finansiering.
10. For finansiering av investeringsbudsjettet for 2018 vedtas følgende låneopptak forutsatt fylkesmannens godkjenning:
 - a. Låneopptak til investeringer med inntil kr. 8.447.000.
 - b. Avdrag betales iht. ordinær nedbetalingsplan for det enkelte lån.
 - c. Serielån.
 - d. Rådmannen gis fullmakt til å velge finansieringskilde og akseptere lånevilkår jf. finansreglementet.
11. Verbalvedtak:
 - a. Rådmannen bes vurdere hvordan en kan stimulere til effektivisering og nyskaping. Hole kommune forbereder seg på en ventet digitalisering og tilrettelegger aktivt for bredbåndutbygging i hele kommunen.
 - b. Arbeidet med skolestrukturen fortsetter. Utbygging av Hole Ungdomsskole (HUS) iverksettes så snart som mulig. Det arbeides videre med å finne egnet tomt for ny barneskole som erstatning for skolene Vik og Røyse.
 - c. Arbeidet med barnehagestrukturen intensiveres og det legges frem så snart som mulig en plan med forslag til strukturendringer. Det skal vurderes konkret om private også kan overta eksisterende barnehager.
 - d. Rådmannen bes vurdere hvordan sektoren kan organiseres mest hensiktsmessig for å styrke både organisert og uorganisert kulturtilbud. Vurderingen gjøres som et ledd i pågående arbeid med kulturplan.
 - e. Hole kommune vurderer å trekke seg ut av det regionale plankontoret, og styrke egen planavdeling. Det utredes et eget og styrket plankontor ved publikumsinngangen i Herredshuset, der også FRE16 kan finne sin plass.
 - f. Oppgraderingen av Sollihøgda renseanlegg framskyndes for gjennomføring i 2018 i stedet for 2019.

- g. Ved alle kommunale innkjøp skal det søkes beste tilbud.
- h. Rådmannen bes legge opp til at fastsetting av sosialhjelpssatser blir en del av den politiske behandlingen av budsjettet fra neste år.

11.12.2017 Kommunestyret - Møtebehandling:

Ordfører informerte om det var mottatt 9 høringsinnspill til budsjettet i høringperioden. Det er i tillegg mottatt noen budsjettinnspill før høringsperioden. Alle innspill er fremlagt for formannskap og kommunestyre.

Rådmannen svarte ut spørsmålene fra formannskapet 6.12.2017:

- Reiselivssamarbeid: Administrasjonen foreslår å trekke seg ut av samarbeidet. Noe av bakgrunnen er at to store reiselivsaktører i kommunen har meldt seg ut og heller jobber mot andre aktører som Visit oslo. Tilbakemeldinger fra næringslivet viser enighet i at det man ikke får noe særlig igjen for medlemskapet. Når det gjelder eventuelle konsekvenser for støtte fra Innovasjon Norge så kunne rådmannen informere om at kommunen ikke har søkt midler fra Innovasjon Norge de siste tre årene.
- Endringer i hjemmehjelpssatser (forslag fra Bjella): Rådmannen opplyste at forslaget trolig ikke vil ha noen budsjettmessige konsekvenser.
- Konsekvenser av indeksregulering av sosialhjelpssatser: Justeringen utgjør 600.000 kr.
- Gratis halleie for personer under 18 år: En slik ordning vil koste om lag 95.000 kr. per år per hall.
- Sollihøgda rensesanlegg og forslag fra politikere om å fremskynde investeringen: Administrasjonen legger frem en egen sak vedrørende dette da tallene det opereres med er gamle derfor kan bli noe høyere. En egen sak er dermed nødvendig før budsjettinvesteringen gjøres.

Endringsforslag:

Sv:

Punkt 3.

Årsbudsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 vedtas med disse endringer i forhold til rådmannens forslag i budsjett skjema 1a og 1b drift:

- a. Budsjett skjema 1 a) endres under eiendomsskatt til 20,5 mill i 2018, og 13,9 mill hvert av årene 2019, 2020 og 2021.
- b. Budsjett skjema 1 b) endres med følgende økte driftsrammer for 2018:

· Pleie, rehabilitering og omsorg	1,5 mill kr
· Tiltak for funksjonshemmede	0,2 mill kr
· Helse inkl KPPT	0,3 mill kr
· NAV Hole	1,0 mill kr
· Skole og SFO	3,0 mill kr
· Barnehage	0,5 mill kr
· Kultur og fritid, kirken	0,5 mill kr

Videre styrkes avsetning disposisjonsfond med 0,5 mill kr
- c. Budsjett skjema 1 b) endres i årene 2019, 2020 og 2021 ved at «generelt effektiviseringskrav» for hver av sektorene reverseres. Overskytende midler går til styrking av disposisjonsfondet.

Punkt 4.

Eiendomsskatt

- Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer fastsettes til 3 promille og med bunnfradrag på 400.000 i 2018, og budsjetteres med 20,5 mill
- Eiendomsskatt på næring og andre bygg innføres ikke i 2018.

- Eiendomsskatten videreføres med 2 promille i 2019 – 2021, og budsjetteres med 13,9 mill kr.

Punkt 5.

Som forslag med følgende endring:

Halleie Kleivhallen barn og unge under 18 år settes til kr 0

(SV vil også støtte forslag fra Senterpartiet om alternativ gradering av satser for hjemmehjelp)

Forslag til nytt verbalforslag

- Rådmannen bes gi kommunestyret en tilbakemelding på konsekvensene for leietakere som rammes av oppheving av at kommunens tidligere vedtak om husleiereduksjon for trygde og omsorgsboliger, og eventuelt foreslå endringer i satsen på 35 % eller andre tiltak for å redusere vesentlige konsekvenser.

(SV vil også støtte varsla forslag fra Senterpartiet om at rådmannen bes utrede styrking av vikarordning, f.eks. i form av en vikarpool, slik at en raskt og kostnadseffektivt kan sette inn vikarer når det er viktig for å opprettholde tjenestetilbud.)

Subsidiært forslag fra SV

Sv vil fremme et subsidiært forslag dersom vårt primære forslag ikke får flertall:

- Eiendomsskatten for 2018 fastsettes til kr 13.900.000, og de økte inntektene fordeles med 300.000 til barnehage og kr 600.000 til skole.
- (SV er kjent med at Arbeiderpartiet vil foreslå en reduksjon i «administrasjon og fellesutgifter» mot en tilsvarende økning av «Pleie, rehabilitering og omsorg», og vil støtte det.)

Ap:

Arbeiderpartiet foreslår et kutt i administrasjonen på 350.000 kr. Disse pengene skal overføres til tjenestoområdet pleie, omsorg og rehabilitering.

Sp:

Pkt 4:

- a. Som rådmannens innstilling
- b. Som rådmannens innstilling
- c. Eiendomsskatten tas opp til årlig vurdering
- d. Eiendomsskatten kan reduseres gradvis ved å øke bunnfradraget og fjernes helt, når dette er forsvarlig.

Pkt 5:

Hjemmehjelpssatsene endres til:

◦Hjemmehjelp for de med inntekt under 2 G (statlig bestemt)	kr. 200,-
◦Hjemmehjelp for de med inntekt 2-3 G	kr. 1200,-
◦Hjemmehjelp for de med inntekt 3-4 G	kr. 1900,-
◦Hjemmehjelp for de med inntekt 4-5 G	kr. 2800,-
◦Hjemmehjelp for de med inntekt over 5 G	kr. 3500,-

Pkt 11:

Nytt verbalforslag: Det utredes konsekvenser ved en eventuell opprettelse av vikarpool for de sektorer der det er aktuelt. En må se på eventuell effektiviseringsgevinst i forhold til kostnad og funksjonalitet.

Torbjørn Røberg (uavh.):

Budsjettskjema 1A						
Eiendomsskatt						
Øvrige poster like rådmannens forslag						
Budsjettskjema 1B						
	2018**	%	2018***		Endringer	Inntjening
Administrasjon og fellesutgifter	29 886	8,47 %	29 886	8,47 %	0	
Pleie, rehabilitering og omsorg	79 088	22,41 %	79 088	22,41 %	0	
Tiltak for funksjonshemmede	26 766	7,58 %	26 766	7,58 %	0	
Heise inkl KPPT	12 519	3,55 %	12 519	3,55 %	0	
NAV Hole	21 254	6,02 %	21 254	6,02 %	0	
Skole	78 918	22,36 %	83 000	23,42 %	4 082	
Barnehage	56 711	16,07 %	50 000	14,17 %	minus 6711	
Samfunnsut. inkl Eiendoms.	37 446	10,61 %	30 300	8,58 %	minus 7146	
Kultur og fritid, kirken	11 672	3,31 %	13 000	3,68 %	1 328	
						8447
Samlet admin og samfunn.	67 332	19,08 %	60 186	17,05 %		
Sum fordelt til driftsramme	352 956		352 956			
Eiendomsskatt						13000
Totalsum						minus 4553

** Budsjettsforslag *** Torbjørn Røbergs budsjettsforslag

Votering:

Det ble avholdt punktvis votering over formannskapetets innstilling fra 6.12.2017:

Pkt 1: Enstemmig vedtatt

Pkt 2: Enstemmig vedtatt

Pkt 3:

- Røberg (uavh.) sitt forslag: Forslaget falt med 21 mot 1 (Røberg, uavh.) stemme
- Sv sitt forslag til endringer pkt 3: Forslaget falt med 21 mot 1 (Sv) stemme. Som følge av dette trakk Morten Dåsnes sitt forslag til endringer i punkt 4 og 5.
- Ap sitt forslag (kutt i administrasjon): Forslaget falt med 13 mot 9 (Ap, Sp, Sv, Røberg (uavh.)) stemmer
- Sp sitt forslag om endringer i hjemmehjelpssatsene: Enstemmig vedtatt.
- Flytte 300.000 som ble redusert fra Ringerike utvikling til formannskapetets disposisjonskonto: Enstemmig vedtatt.
- Sv sitt subsidiære forslag (økning i anslag for eiendomsskat): Forslaget ble vedtatt med 15 mot 7 (H (Wand, Skarstein, Gomnæs, Lyng), Frp og Røberg (uavh.)) stemmer.
- Sv sitt forslag om å flytte 900.000 som følge av økt eiendomsskatt med fordelingen 300.000 til barnehage, 300.000 til skole og 300.000 til pleie og omsorg ble holdt opp mot forslag fra H, Krf og Frp om å flytte 900.000 til formannskapetets disposisjonskonto til næringsutvikling og andre uforutsette tiltak. H, Krf og Frp sitt forslag ble vedtatt med 13 mot 9 (Ap, Sv, Sp, (Røberg (uavh.)) stemmer.

Pkt 4:

a) Enstemmig vedtatt

b) Enstemmig vedtatt

c) Vedtatt med 14 mot 8 (Ap, Sv, Sp) stemmer

- Forslag fra Sp: "Eiendomsskatten tas opp til årlig vurdering": Enstemmig vedtatt.

- Forslag fra Sp: "Eiendomsskatten kan reduseres gradvis ved å øke bunnfradraget og fjernes helt når dette er forsvarlig": Forslaget falt med 12 mot 10 (Ap, Sp, Sv, (Røberg (uavh.)) stemmer

Pkt 5: Enstemmig vedtatt

Pkt 6: Enstemmig vedtatt

Pkt 7: Enstemmig vedtatt

Pkt 8: Enstemmig vedtatt

Pkt 9: Enstemmig vedtatt

Pkt 10: Enstemmig vedtatt

Pkt 11:

- a) Enstemmig vedtatt
 - b) Vedtatt med 19 mot 3 (Sv,Sp) stemmer
 - c) Vedtatt med 13 mot 9 (Ap,Sv,Sp,H(M.Berger)) stemmer
 - d) Enstemmig vedtatt
 - e) Ordfører foreslo å fjerne ordet "vurderer". Verbalpunktet ble med endringen enstemmig vedtatt
 - f) Ordfører foreslo å tilføye "Egen sak om dette legges frem på nyåret". Verbalpunktet ble med endringen enstemmig vedtatt
 - g) Enstemmig vedtatt
 - h) Enstemmig vedtatt
 - i) Nytt verbalforslag fra Sp: "Det utredes konsekvenser ved en eventuell opprettelse av vikarpool for de sektorer der det er aktuelt. En må se på eventuell effektiviseringsgevinst i forhold til kostnad og funksjonalitet".: Vedtatt med 14 mot 6 (Ap, H (Lyng)) stemmer.
 - j) Nytt verbalforslag fra Sv: "Rådmannen bes gi kommunestyret en tilbakemelding på konsekvensene for leietakere som rammes av oppheving av at kommunens tidligere vedtak om husleiereduksjon for trygde og omsorgsboliger, og eventuelt foreslå endringer i satsen på 35 % eller andre tiltak for å redusere vesentlige konsekvenser".: Forslaget falt med 14 mot 8 (Ap, Sv, Sp) stemmer
- Hele budsjettvedtaket med endringene ovenfor ble holdt opp til votering.
- Budsjettvedtaket ble vedtatt med 21 mot 1 (Røberg (uavh.)) stemme.**

VEDTAK 11.12.2017 - Kommunestyret - 075/17:

1. Skattøret for 2018 fastsettes til den høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.
2. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2018.
3. Årsbudsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 vedtas som det fremgår av kapittel 7.2.1 budsjettskjema 1a og 1b drift, **med de endringer som fremkommer i punkt 3a – 3c.** Rammene gis som netto utgiftsramme, dvs. etter fradrag av de inntekter og innbetalinger som er direkte henførbart til rammeområdet.
 - a. Anslag for eiendomsskatt økes fra 13 mill. kr. til 13,9 mill. kr.
 - b. 900.000, jf. økning pkt 3a) settes på formannskapets disposisjonskonto
 - c. 300.000 redusert fra Ringerike utvikling flyttes til formannskapets disposisjonskonto, jf. sak 077/17.
4. Eiendomsskatt:
 - a. Det legges opp til å videreføre eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer med laveste sats (2 promille) og bunnfradrag på kroner 400.000 i 2018.
 - b. Eiendomsskatt på næring og andre bygg innføres ikke i 2018.
 - c. Eiendomsskatten fjernes fra 2019
 - d. Eiendomsskatten tas opp til årlig vurdering
5. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i tråd med budsjettdokumentet kapittel 11 kommunale gebyrer.
 - a. Gebyrregulativ 2018 for oppmåling, plan og byggesaker vedtas i tråd med forslag (eget dokument)
 - b. Forslag til gebyrregulativ for vann og avløp er behandlet egen sak i Kommunestyrets møte 11.12.2017.
 - c. Feie og tilsynsavgift – endres til kr 350 ekskl. mva. pr pipeløp pr år
 - d. Hjemmehjelpssatsene endres til:

◦Hjemmehjelp for de med inntekt under 2 G (statlig bestemt)	kr. 200,-
◦Hjemmehjelp for de med inntekt 2-3 G	kr. 1200,-
◦Hjemmehjelp for de med inntekt 3-4 G	kr. 1900,-
◦Hjemmehjelp for de med inntekt 4-5 G	kr. 2800,-
◦Hjemmehjelp for de med inntekt over 5 G	kr. 3500,-
6. Hole kommune opphever kommunens tidligere vedtak om husleiereduksjon for trygde og omsorgsboliger, herved at det for 2018 likebehandles med sats på 35%.
 7. Hole kommune melder seg ut av Gjøvikregionen Hadeland Ringerike reiseliv.
 8. Rådmannen har fullmakt til å fordele avsetningen til lønnsoppgjøret på tjenesteområdene med kr 9.285.000 inkl. sosiale utgifter.
 9. Investeringsbudsjettet vedtas med brutto investeringsutgift på kr 8.622.000 fordelt med kr 5.872.000 på ikke-rentable investeringer og kr 3.750.000 på rentable investeringer. Investeringsbudsjettet er bindende på investeringsprosjekt og planlagt finansiering.
 10. For finansiering av investeringsbudsjettet for 2018 vedtas følgende låneopptak forutsatt fylkesmannens godkjenning:
 - a. Låneopptak til investeringer med inntil kr. 8.447.000.
 - b. Avdrag betales iht. ordinær nedbetalingsplan for det enkelte lån.
 - c. Serielån.
 - d. Rådmannen gis fullmakt til å velge finansieringskilde og akseptere lånevilkår jf. finansreglementet.
 11. Verbalvedtak:
 - a. Rådmannen bes vurdere hvordan en kan stimulere til effektivisering og nyskapning. Hole kommune forbereder seg på en ventet digitalisering og tilrettelegger aktivt for bredbåndutbygging i hele kommunen.
 - b. Arbeidet med skolestrukturen fortsetter. Utbygging av Hole Ungdomsskole (HUS) iverksettes så snart som mulig. Det arbeides videre med å finne egnet tomt for ny barneskole som erstatning for skolene Vik og Røyse.
 - c. Arbeidet med barnehagestrukturen intensiveres og det legges frem så snart som mulig en plan med forslag til strukturendringer. Det skal vurderes konkret om private også kan overta eksisterende barnehager.
 - d. Rådmannen bes vurdere hvordan sektoren kan organiseres mest hensiktsmessig for å styrke både organisert og uorganisert kulturtilbud. Vurderingen gjøres som et ledd i pågående arbeid med kulturplan.
 - e. Hole kommune trekker seg ut av det regionale plankontoret, og styrker egen planavdeling. Det utredes et eget og styrket plankontor ved publikumsinngangen i Herredshuset, der også FRE16 kan finne sin plass.
 - f. Oppgraderingen av Sollihøgda renseanlegg framskyndes for gjennomføring i 2018 i stedet for 2019. En egen sak om dette legges frem på nyåret.
 - g. Ved alle kommunale innkjøp skal det søkes beste tilbud.
 - h. Rådmannen bes legge opp til at fastsetting av sosialhjelpssatser blir en del av den politiske behandlingen av budsjettet fra neste år.

i. Det utredes konsekvenser ved en eventuell opprettelse av vikarpool for de sektorer der det er aktuelt. En må se på eventuell effektiviseringsgevinst i forhold til kostnad og funksjonalitet.